

Mahjas weefis.

Ernst Plates, Mahjas weefa ihpafchneeks un apgahdatajās.

Mahjas weefis iſnakt ween reis pa nedeku.

Makſant peefahthifchanu
par paſti:

par gadu 1 rub. 60 kap.
" puſgadu 85 "

Makſa beſ peefahthifcha-
nas Riga:

par gadu 1 rub. — kap.
" puſgadu 55 "
" 3 mehneſchi 30 "

Mahj. w. teel iſdohis feſt-
deenam no p. 10 faſtoht.

Makſa
par fludinafchanu:
par weenas fleijas ſmalſu
rakſtu (Petit)-rindu, jeb
to weetu, ko lahda rinda
ceņem, makſa 10 kap.

Redakcija un eſpedicija
Riga,

Ernst Plates bilſchu- un
grahmatu-druckatava pee
Peftera baſnijas.

No. 20.

Seſtdeenā 14. Mai.

1877.

Rahditajās.

Jaunatahs ſinas. Telegrafa ſinas.

Geiſtſemes ſinas: Riga, Krohna Enſelmas, Makſa, Helſingfor-
ſes, Peterburgas, Obeſas.

Ahrſe meſ ſinas: no Mahjas Franzijs, Romas, Perſijas.

Kara-ſinas. — Luhgšana. Luhgums. Preeſch ſimeem un eewainoteem
kara-wihreem. Lahs jo eewehrojamās maſhines.

Peeliku mā: Mehgeris. Graudi un ſeedi.

Jaunatahs ſinas.

No Wihnes. Tai 9. Mai atnaha uſ Wihni 128 Kreewi,
kas lihds ſchim Turzija bija dſihwojuſchi, bet tagad no Tur-
zijas iſraiditi. Wihne Kreewijas weetneeks mahjas weetu
lika apgahdabt un dewa zela naidu, tā ka wini tai 10. Mai
uſ Kreewiju aibrauzā.

No Turzijas. No Bagdades Maſ-Aſija teel paſneegtas
ſchahdas ſinas: Mehris un uhdens-pluhdi ir tahs mohlas,
kas pa laikeem, brihſcheem drihſaki brihſcheem wehlaſi, Bag-
dades pilſfehtai uſbruht. Ari ſchini gadā mehris un uh-
dens-pluhdi ſcho wezo kaſifu pilſfehtu peemektejuſchi. Preeſch
lahdahm nedelahm iſzehlahs tas tā noſauktais trumu- jeb
augonu-mehris. Gefahkumā tikai rets kahds zilweks ſaſlima,
kas dſihwoja tais newefeligatās pilſfehtas datās; bet wehlaſ
mehris arweenu wairaf iſplatijahs, tā ka iſgahjuſchā nedeiā
katru deenu mira Bagdādē 15 lihds 20 zilweku un tik pat
daudſ atkal ſaſlima. Pehz ahrſtu ſpreeduma mehris tik ah-
tri nebeigſchotees un wehl plaſchumā peenemſchotees, ihpafchi
kad wehl apdohma, ka leetus-laihs ſahzees, zaur ko Bagdādē
dſihwoſchana paleek newefeligata. Par laimi ſchim brih-
ſcham mehris tikai pa Bagdadi iſplatijees. Tureenas teefas
wiſu dara, lai mehra iſpiatiſchanohs waretu aprohbeſchoht.
Bet tureenas laudis, mahnu tizigi buhdami, nelo ne-eewehro
teefu noſajijumus un padohmus, wini dohma: „kam jamirſt,
tam jamirſt, waj winſch mehri dabu jeb ne.“ Sinams kas
tā dohma, tas gan no mehra peelipſchanas neſargafees. —
Ja leetus-laihs drihſ pahreetu un karſtais laihs tik drihſ
ne-eefahthohs, tad pehz ahrſtu ſpreeduma mehris maſinatohs.
Bet par nelaimi leetus tagad eetaiſijees paſchā labā lihſchanā,
tā ka uſ drihſu apſtahſchanohs maſ zeribas. Turklaht uſ
Armenijas kalneem ſneegs ſtipri kuhſt un zaur to kalna ſtrau-
tiſi un upes ſtipri uſpluhſt. Preeſch diwi nedelahm tika
dambji Ligres upē iſplehſti un Bagdade wiſaplahrt ar uhdeni
appluhduſe.

— No Perſijas rohbeſchahm teel ſinohts, ka tur pret

Turkeem ſahzelees nemeers. Zil leels tas nemeers, kas wehl
nan ſinams. Bagdades kara-pulku wirswadonis dabujis no
ſultana to pawehli, lai weenu datu no ſawa kara-ſpehta
ſubtoht uſ Perſijas rohbeſchahm (laikam preeſch nemeera ap-
ſpreeſchanas) un to atlikuſcho datu atwedohht prohjam no Bag-
dades, lai mehris ſaldateem nepeemestohs.

No kara-lauka. Kā lahda Auſtrijas awiſe ſino, tad Au-
menijas kara-pulki Oltenizu atſtahjuſchi un wina weetā Kreewu
kara-pulki eeſtahjuſchees, pilſfehtas apſargafchanu pret Tur-
keem uſnemdami. Kara-pulku mainiſchana netika no Turkeem
kaweta, lai gan wini no ſawas baterijas to wareja redſeht
un ari trihs monotori (brunu-lugi) pee Turtukajas ſtahweja.

— Pehz jaunakahm ſinahm eſohht Abdul Kerim-Paſcham,
ja pilſfehtas ſaldatus wehlnajoht, knapi tikai 60,000 ſal-
datu, ko winſch uſ kara-lauka waretu Kreeweem pretim ſtahdiht.

— Pahrdahanes uſwareſchānu lahda Berlines awiſe
iſſaka tahdu ſpreedumu: Kara-wehſture ſawās lapās uſſihme-
juſe flawenu karewju darbu, ko generalis Loris Melikows
ar ſaweem buhſchigeem kara-wihreem paſtrahdajis, Ardahani
Turkeem atnemdams. Zaur Ardahanes uſwareſchānu Kreewi
ſew zetu uſ Karſes zeetohſni atklahjuſchi. Turklaht ſchis
flawenais Kreewu kara-darbs tureenas nemeerneelus ſabaibihs,
ka tee nedrihſſtehs uſ dumpi ſahzelees. Beſ tam wehl Ar-
dahane Kreeweem deriga par apzeetinaſchanas weetu un at-
meta daudſ kara-mantas. — Pret Bajasidi, kas ari tagad
Kreewu rohlās, Turki iſſuhtija kara-pulku, bet ar ſawu uſ-
bruſchānu nelo nepanahza, jo iſtā drihdi generalis Tergu-
kaſows iſſuhtija kahdu kara-pulku, kas Turku nodohmu iſpu-
tinaja.

Telegrafa ſinas.

No Peterburgas tai 12. Mai. Kreewu awiſes weenprah-
tigi ſawas dohmas iſſajijufchās pret miniſterijas pahrgrohſi-
ſchānu Franzijs.

No Berlines tai 12. Mai. Biſmarks ilgaku laiku ſaru-
najahs ar trohnamantineeku.

— Sarunajahs pahrd, ka kugofchana pa Donawas upi
buhtu atkal brihwa padarama.

— Kā dſird, tad Don Karloſs eſohht ſanemts zeeti.

No Konſtantinopeles tai 10. Mai. No Kretas nahku-
ſchās ſinas, ka Anglu kara-lugi dohſchotees uſ Melno juhtu.

Geschiedenes sinas.

No Rigas. Mums peesuhthts schahds raksts:

Zeen. Mahj. w. redakzjai. Ar scho zeen. red. luhdu, man peepalibdeht no negohdigeem tirgotajeem atgainatees un tahda sinā, ka tee, kam manas prezes naw, to laudim peedahwa un tā tad sem manas labas prezes wahrda pahrdohd schahdus tahdus neelus, teikdami, ka esohd mani fabrikati.

Pee tam isfaku, ka mana preze til ihsti weenigi manā pašā fabriki dabujama un bes tam D. Minus k. kantori un kantu milti pee Sander Martinfohn k. dselshobohde dabujami. Ar pilnigu zeenishanu Richard Thomfons.

Scho no R. Thomfona lunga mums eesuhthito rakstu fa-weem lasitajeem pašneegdami newaram palikt ne-issajijufchi fawu noscheloschanu pahr schahdu nebuchchanu, ka zita wahedu neleetigi walka, lai preefch fawas prezes waretu pirzejus dabuht. Schi leeta ir deesgan fwariga, tā ka to bes eeweh-rofchanas newar atstahd. Wifu pirms apluhkofim leetu pašchu: preze teel pahrdohda sem zita fabrikanta wahrda. Raphez prezi nepahrdohd ar riktigu wahedu, bet tai peeleel zita fabrikanta wahedu? Us to naw grubti atbildiht. Lai wairal pirzejus dabuhtu, tamdeht tas noteel, jo kad pašistama fabrikanta wahedu, kas labu prezi taifa, zitat kahdai prezei peeschkiz, tad sinams schi preze, zaur fabrikanta wahedu par labu apshmeta, tiks no pirzejem drihsal pirhta. Ja preze fliktaka (un ja wina fliktaka nebuhtu, tad zita wahedu nenemtu) tad zaur to, ka wina waheds fliktakai prezei peeschkirts, neween wina waheds neleetigi walkahs, bet ari wina preze saude eemantoto ustizibu, jo winas weeta ir fliktaka preze pahrdohda un tā tad wina par fliktaku teel isdaudsinata. Tas nu gan katram weegli prohtams, ka schahda nebuchchana atklahji nosohdama, jo zaur to neween fabrikantam teel flahde peeschkirta, bet ari pirzejam un tamdeht par waijadsigu atrohdam, ari fa-weem lasitajeem peesohdinahd, lai R. Thomfona lunga kantu miltus un superosstatus gribedami pirkt eewehrotu, waj pirhta preze ari ir R. Thomfona lunga preze, jo tā augscham minejam, daschā weeta pahrdohd zitu prezi par R. Thomfona k. prezi. Ko tu, mihlais lasitajs, fajitu, kad kahds us pilsehtu aiswestu fliktu prezi, par peemehru netihru labibu, fliktus sinus u. t. pr. un tohs pahrdohdu par tawu prezi, kas ir laba? Waj tew firds ne-aptzetohs, kad ta ari wilnā buhtu eelihda, ka taws gohdigs waheds tā neleetigi teel walkahs un tawi sweedri un puhlini teel pa lahjahm mihti. Katram taifnam zilwekam prahts pahr tahdu nebuchchanu fa-ihgs un kates gohda wihrs buhs palihdsigs, lai tahda nebuchchana nahktu gaismā. Mehš no fawas pufes efam fawus lasitajus us mineto nebuchchanu darijufchi usmanigus un zeram, ka wini buhs palihdsigi pee winas atklahschanas; jo kur krahpschana un netaisniba noteel, tur to waijaga atklahd.

No Kohna Enselinas. Negriboscham janem atkal spalwa rohlā. B—s G—s. lungam par issklaidroschanu, rakstam Mahj. w. Nr. 17. Zuhš fawā rakstā fakat, ka 26. Nowemberi 1876. gad. Enselinas skolas namā ne pagales malkas ne-esohd bijufchās. Kamdeht Zuhš nejalat waj pašchi to redsejufchi? — laikam kahds eemeelis! — Zabrihnahs, ka malku ne-efat redsejufchi waj Zuhš jeb seestahstatais, lura gubā fakrauta stahw skolas plazi. Dhtrelahrt: Stahstiat, ka skolas grahmataš, un zitas skolas leetas wehl schodeen ne-atrohdotees. Nestahstiat til besgohdigi. „Naw teefa, naw

taifniba“ weegli issajiht us ohtru, atrohde ari deesgan peeleel tejus, luri us tam fwaru leel. Zuhš luhdsu sikti apflakih. Enseleeschu skolas grahmataš, redsefat ka ir gan derigas wisas grahmataš pee wahrda faukti buhtu par dauds gaw rinda, lasitajeem par apgruhtinaschanu, tadeht lai atleel schi waheds: Enseleescheem ir labas grahmataš, un deesgan deriga skolas estaise preefch til masa pagasta. Tahstaku fakat, ka warohd katris faprašt, ka Enseleescheem ne-esohd nemas wairal skohlotaju ka weens. — Kā wihlufchees! Katris, to gan newar faprašt, bes ween Enseleeschi — kurfch tahstaku dshwodams lai sina, zil Enseleescheem skohlotaju? Manā manuskriptā mans teizeens skaneja to: Skohlotaju lohnejam ar 150 r. f. par gadu; waheds „Skohlotajus“, ir drukat kluhda. 1876. g. 14. Septbr. man kahds is Enseleeschu pagasta teefas lohzeekem fajija, ka Enseleeschu pagasts lohnejoht skohlotaju ar 150 r. p. gadu. Ko man tagad wairal fajiht —? Ja Zuhš B—s G—s. k. wehl ko gribu usstept, tad rakstiat ween. Es ar scho raksteenu turu stribdu par flehgtu.

B. M.

No Walkas. Zeen. lasitajeem laikam gan labal patiktu, ja es no schejeenes kahdas preezigas sinas rakstiatu. Scho reis gan par tahdahm leetahm mas ween waru stahstihd. — Ar Mai mehnefcha eefahkumu ari sche pee mums wisa dabi ir zitada palikusi. Araji preezigi fawu darbu strahda, rudh lauki salo un putnini pa krahmeem fawas dseefminas trallina. To wissu usskatihd ir deesgan jauki. Kad fwehtdeena atnahd, tad basnizu pulstenu jauka flana wisus aizina, lai steidsahs Deewam gohdu doht. Un teefcham dauds ari schai aizinaschanai paklausa. — Scho dsirdejuschi zeen. lasitaji warbuhfajihš, ka pee mums jaw gaušchi jauki eet. Ja, teefcham jauki gan, bet til no weenas pufes skatotees. Ja es pateefibu gribu issajiht, tad man ir jafala, ka ari sche pee mums fwehtdeena neeteel wis pa gohdam pawadita. — Zhpafchi to ir noscheloschama leeta, ka daschi waj nu gara laika jeb ari eereduma deht tahdus darbus strahda, luri teefcham naw waijadsigi, tas ir tahdi, luri fwehtdeenu pehzpufdeenās jastrahda. Ta par peemehru fwehtdeenās pehzpufdeenā pa Walka eelahm eedams redsefi pee lohgeem weetu weetahm sehdetajus, luri ar kahdeem neeka darbineem nopuhlejahs, — kas te tahdi strahdataji ir un ko wini strahda, to es negribu fajiht, to lai zeen. lasitaji pašchi peedohma. —

Kahdu brihtinu pa eelahm staigajis warbuhd gribefi eelahrpuf pilsehtas pastaigatees. — Nebuhfi wehl is pilsehtas isgahjis kad jaw fatihsi kahdas peegas jeb feschas jaunekles, luras knafchi ween us preefchu dohdahs. Ja eedroschinas jees kahdu usrunahd, tad luhds, lai faka, kur winas steidsahs. Ja tew ustizefees, tad tuhlin dsirdefi, ka winahm ir jastebdsahs pee meistereenes, lura pelau dsihdama winahm pawehkatru fwehtdeenās pehzpufdeenu pee schujama galda sehdeht. To dsirdejis tu warbuhd issaulfees: „Al tawu neleetibu!“ Ja, teefcham gan; tur wairal ko fajiht. —

Scho pasinodams, wehl wisus tohs wezatus, lurreem mehtinas sche Walkā schuhd mahzahs, luhdsu, lai wini gahdatu, ka schi neleetiba drihs beigtohs. —

Wehl beidsiht peeminu, ka schis sinojums neshmejahs wis us wifahm meistereenehm, bet til us kahdahm. —

Wanadsinisch.

No Helsingforses. „Lat. aw.“ raksta pahr weenu kur eewehrotu meteora jeb gaisa-akmena trischanu tā: Tai 17th

Aprill pulksten 10¹/₂ wakara mums fawads debefapshidellis atspihdeja un prohtat ta: Pilsehtas seemeta-rihta pufe pee itin skaidras, noswaigshnojufchas debefs it ahtri kahda swaig-
snite, farkanidseftenas ugunigas leefmas pshidhedama is silas debefs welwes isfchahwahs un eeflihi us seemeta un semes pufi skreedama semē nokrita; no gaisa semē kridama ta wifu Helsingforfi us kahdeem azumirkleem gaischu padarija. Swaig-
snei krihtohht palika pakata lihds pujzelam balti-dseltena ugu-
niga schaura strihpa; no pufzeta palika platafa, kamehr kahdu pufafi plata isplehtahs un tahda tad lihds pat semei afins farkanumā it tā leefmas kwehrodama isfleepahs; fchi strihpa pilnigi kahdu stundu tā stahweja un tad it lehni islihtkumodamahs tā duhmu stabs pamafitim issuda. Kā man islihtahs, tad ta weeta newareja buht tahlu no pilsehtas, kur tas pshidellis semē buhs nokritis. Warbuht dsirdefim par to turpmal. Schi pascha meteora (gaisa-akmena) krichana tai paschā brihdi ir ari rebseta Lehrpatā un Peterburgā u. z.

No Peterburgas. Pee Peterburgas birshas (kaufmanu fabeedribas) tika nauda lasita preefch eewainoteem fara-wihreem un tika falasita ta eewehrojama juma no 150,000 rublu. Pee schihs naudas famefchanas ari peedaliyahs tshetras naudas-bankas, katro ar 10,000 rublu, weena andeles banka ar 5000 rublu un Gribanowa kungs ar 12,000 rubl.

— Reis pahr naudas famefchanu runadami peeminesim ari schahdu atgadījumū, ias nesen notika Peterburgas kaufmanu klubā (beedribā). Starp ziteem kaufmanceem atradahs diwi pasihitami kaufmani S. un S. kungs. S. kungs faziija: „Ja S. kungs dohd preefch eewainoteem 10,000 rublu, tad es dohfschu 25,000 rublu. S. kungs iswilka fawu naudas grahmatu un nolika 10,000 rublu us galbu, un S. kungs, fawus wahridus eewehrodams, tad ari bes kawefchanahs tohs 25,000 rublu nodewa.

No Odesas. Kahds awischu sinotajs no tureenas raksta tā: Odesā ir wijs palizis klufs. Ohtis ir pawifam tulfchs. Tikai fara-lugi, starp kureem peldojchais zetohtfneis Popowka atrohnahs, pa ohtu brauka. Popowka, torpedo-lugi un tahs peldojchahs baterijas ir peletas mahletas un pee faules gaisa ir lohfschi isfkatahs, wehtrainā, apmahlfuschā laikā turpreti flumigi. Wijs, kas preefch pilsehtas aistahwefchanas darichts un taisihts, war pat to bailigako zilweku apmeerinaht. Tur stahw stiprahs baterijas, kas ar faweem breefmitigem leelgabaleem juhru apdraude un pahrwalda. Baterijas fawā starpā ir faweenoias zaur telegrafa drahti. Waktis stahw ar kihkereem un nenogreesch neweenu azi no juhreas un war katru lugi eeraudsiht, pirms tas schahweena tuwumā nahzis. Pa nakts laiku teef juhrmale zaur elektrisku gaismu tā apgaismota, tā ari pa nakti neweens eenaidneeku kuzis newar tuwotees. Brandwaktis pee waktis Nr. 1 weenmehr fawas fīnas ismaina ar ohtā lugeem un atqahdina zaur leelgabalu schahweeneem katram fwefcham kuzim, lai bes Kreewu lasmana ohtā ne-eebrauzohht. Blafus baterijas Nr. 1 stahw weena rohde kahneeku ar leelgabaleem un pee juhrmales stahw us wakti dragonu jahtmeehi. Us wifu aistahwefchanas lihniju tura schahwefchanas munsturi. Kad schahdu munsturi tura, tad kaudis fapulzejahs skatitees un ihpafchi ar leelu eewehroschānu luhkojahs us zetohtfchā Popowkas leelo leelgabalu schahwefchanu. Redf lohdi daudsfahht tahfaki nefa 7 werstes aistkreijam. Odesas eedshwotaji waretu it meerigi buht, bet ihis Odesneeks to newar, ja winam bes andeles jadshwo

un tagad no andeles naw ko runahht. Tā nu bes andeles negribedami dsihwoht dauds ir Odesu aistahwufchi, tā tā dafchi nami stahw tulfchi.

Ahrfemes fīnas.

No Bahzijas. Bahzija ari fahl strahdaht preefch „Sarkana krusta“ fabeedribas (preefch flimeem un eewainoteem fara-wihreem) Kreewija. Tā par peemehru Berlinē us Badfīwilles un Hades firstenu usfkubinafchanu un ar Rozebus, Reutern, Arapow un zitu dahmu palihdsibu ir fastahwufchē dahmu komiteja, kas dahwanas preti nems preefchs Kreewu eewainoteem fara-wihreem. Tad Kreewu kolonija Dresdenē pilsehtā fametufchi wairak nefa 12,000 rublu preefch eewainoteem. Turpat ari teef isrihlota lasarete ar 200 gul-tahm preefch fara-lauka un tiks taisni us Donawu, us fara-lauku fuhtita. Schēlakt ari peelesam to fīnu, tā kahds leels kaufmanis Londone Bustras kungs, kam ari ir leela magafihne Beirutē Sirija, ir „Sarkana krusta“ fabeedribai dahwinajis preefch eewainoteem 1000 rublu.

No Franzijas. Preefch kahdahm deenahm bija Franzija ministerijas pahrgrohsfchana. Ministeru preefchneeks Schihl Sihmons ir no fawa amata atzelts un wina weelā eezelts Broglijas herzogs. Schi ministerijas pahrgrohsfchana ir deefgan eewehrojama, jo tā mums parahda, tā garidsneeki jeb ultramontani fahl atkal wirsrohku dabuht par brihwprahtigem. Schihl Sihmons ir brihwprahtigos wihrs un tamdeht garidsneeki neureja labu prahtu us winu un tamehr puhlejahs un rihkojahs, lihds winfch no amata bija nozelts; turpreti Broglijas herzogs ir garidsneeku draugs un tamdeht wineem preeks, tā tas ministerija tizis eezelts. Lai gan ministerija garidsneeki wirsrohku dabujufchi, tad tomehr wehl naw jadohma, tā wina jaw wifur to panahlfufchi, jo tautas fapulzē republikaeefcheem tas pahrfwarš.

No Romas. Wezais pahwests tagad ir 85 gadus wezs. Tai 9. Mai winfch fwehtija fawa peezdesmita gada amatafwehtkus par biskapu, jo preefch 50 gadeem winfch tika biskapa amatā eezelts. No wifahm pafauls malahm us fcheem fwehtkeem fanahlfufchi katotu tizigee, lai fawas baznizas firmai galwai schini gohda-deenā waretu laimes nowehleht un fwehtku dahwanas pašneegt. — Pateesi leela Deewa schehlastiba, tahdu wezumu peedshwoht un tik isgi angstu amatu waldbiht, un teefcham wezais pahwests buht ne-ismihzinajamu flawu eemantojis, ja winfch pa fawu garo waldischanas laiku, ko schehligais Deems winam nowehlehts, buhtu waldbiis, zilwezibu un pateesibu, taisnibu un brihwibu aistahwedams. Bet Deemschehl winfch to naw darijis, bet turpretim wehl muhsu laiku brihwprahtigohs zenteenus lahdejis un finatnibas panahkumus par alles augleem nofazis.

No Persijas. Kā jaw faweem lasitajem tikam fīnojufchi, tad Persija tura drauga prahtu us Kreewiju un ja wina pee fara nemtu dalibu, tad wina turetohs teefcham us Kreewijas pufi. Kahdu weetu Persija schini Turku-Kreewu fara waretu eekemt, pahr to kahds pasihstams awischneeks raksta tā:

Persija weena pate newar ne ar kahdu sekmi karu eefahht pret Turziju, bet wehl masak pret Kreewiju. Persijas 20,000 lihds 30,000 saldatu ar kahdeem jahtmeeku pulkeem ir deefgan deriga palihdsfchana kahdai walstei, ar turu wina faweenojahs. Kreewija, tahs apzeetinatahs weetas (pilssehtas) Achaltziku un Aleksandropoli eeguhmufe, ir fawas Transkawa-

Kasijas rohbeschas apstiprinajuse un lihds ar to ari zetus us Mas-Asiju un Mesopotamiju few atwehrufe, kuri tagad zaur Karši, Ardahani un Erserumu teel aistahweti. Ipdohdabs Kreewijai trihs apzeetinatas pilsehtas fawâ rohkâ dabuht, tad wina zaur to paleel ta weeniga waldneezje par to semes gabalu stary Melno juheu un Kaspijas juheu un stary Widus juheu un Persijas juheas lhtumu. Bagdades un Meljandretas pilsehtas tad ar laiku Kreewija wehlaki uswaretu, jo leeli kawelki Kreewijas kara-spehkan! preti newaretu stahtees. Tikai weens kawelkis buhtu kas, kad Persija Kreewijai preti stahtohs. Bet ja Persija stahjabs us Kreewijas pusi (kas teefham zerams), un usbruktu Bagdades pilsehtai, un Kurdus aiskawetu Turkeem palihgâ eet, tad Turzija tittu peespeesta, wifu masak fawus 40,000 saldatus Perseescheem preti stahdiht. Bet wehl zitadâ sinâ Persijas fabeedroschanahs ar Kreewiju buhtu Turzijai par stahdi, prohti Perseeschi ir muhamedani un ja nu muhamedani pret sultanu karotu, tad tas flaidri peerahditu, ka sultans naw wifu muhamedanu waldneeks un wina karfeh naw tijibas-karfeh (kâ winfeh to muhamedaneem raudsijs eeteikti), jo zitadi tatschu muhamedani pret wina us karu nefazeltohs. (Stary muhamedaneem ir diwi tijibas fchiras, Schiiti un Schunniti, kas fawâ starpâ dshwo eenaidâ). Perseeschi peeder Schiiteem un Turki pee Schunniteem, un Schunniti arweenu teem Schiiteem pahri darijuschi, tapehz jo drihsal zerams, ka Persija ar Turziju ne us kahdu wihsî nefabeedrosees. Kreewija newehlahs, ka Persija ar wina fabeedrotohs, jo zaur to Anglijas naidiba tittu pawairota; tapehz war lehti notikt, ka Persija pawisam no kara atturahs.

No Amerikas. No ta laika jahloht, kur Kreewija pasludinaja Turzijai karu, Amerikaneeschu awises ir wairak eewehrojuschas Kreewu-Turku karu neta fawas paschu semes politiku. Tai paschâ deenâ, kur Kreewija karu eefahla ar Turziju, tika tahs juffchanas islihdinatâs stary seemetu un deenwidus brihwawstium un tã tad Amerikaneeschi, pah fawas semes politiku apmeerinati, ar jo leelaku wehribu flatahs us Kreewu-Turku karu. Amerikaneeschu awises un Amerikaneeschi paschi israhda drauga prahtu pret Kreewiju un wini to dara triju leeku deht, prohti pirmkahrt tamdeht, ka Kreewija pa Amerikas karu us waldibas pusi turejabs pret dumpineekem un ne tã kã Anglija, kas us dumpineeku pusi turejabs, tohs par ihstenu walsti atfihdami; ohtkahrt tamdeht, ka Kreewija tapat kã Amerika fawâ walsti wehrgu buhfehchanu atzehluze un beidsiht treschlahrt tamdeht, ka Kreewija fahluze karu pret kristigu kauschu wezu-weza eenaidneeka Turka, to Amerikaneeschi ne agu galâ newar eeredseht.

Kara sinas.

Tahs pa telegrafu atnahluschas sinas no kara-lauka beidsamâ laika buhtu ihfumâ fanemtas tahdas: Birms us kara-lauka pee Donawas.

Tai 2. Mai no Bularestes. Ir fastahjees Bulgaru karapulks, kahdi 3000 zilweku, kas stahw sem Kreewu generata Stoletowa wadischanas un fchim brihscham usturahs Galazje. Turki mehginaja par Donawu pahri tilt pee Dschurdshewas.

Tai 3. Mai. Leelstis Nikolajs Nikolajewitschs apraudsija Rumenijas sirtu. Us dsheszeta stanzijas wina fagaidija sirts ar sirteni, kas bija atnahluschî, lai waretu pirmee apweizmahnt augsto weesu. Laudis wina fanehma ar sirt-nigu utah-jaulschanu.

— Tai 3. Mai Kreewi pahrgahjuschi par Donawu pee Polbaschas, stary Galazu un Brailu un ari tuhliht fahluschi kautinu, kã Turki to fino. Turku kara-spehks dabujis pawehli, lai Dobrudschâ Kreeweem dauds nepretojotees, bet lai atpatal atfahpjotees. Atpatal eijohnt wineem wajagoht wifu nodedsinahnt un nopohstihnt, lai Kreewi neta preefsch usturas stahwoht. Tikai pee Kistendsches un Tschernawodes efoht jaleel nedabu un tur Kreewi jafagaida; tadeht gan fche tee pirmee lautini buhs gaidami.

Tai 4. Mai. Kreewi schauda gar Donawu 14 weetas. Spreesch, ka tas noteekoht tadeht, lai waretu Turkeem usmanibu nowehyst no tahs weetas, kur Kreewi taifahs pahri eet.

Tai 5. Mai. Schodeen Turki atkal apschauda Olteniju, preti Turtukajai.

Tai 6. Mai. Serbija riklojabs ar wifu spehku us karu.

Tai 8. Mai no Londres teel sirohts, ka no tureenas dauds Angtu wirsneeku aisdewuschees us Konstantinopeli, lai waretu par padohma-dewejeem Turku kara-pulkos eestahtees.

— Tee Greeki Turku pawalstis isfajijuschî, ka wini tittu tad palittu meerigi, ka wineem tahdas paschas teefbas tittu peesfchirtas kahdas ir Slahweem atkautas. Sinams kad Greekija Turzijai peefagitû karu, tad ta leeta pahrgrohsitohs.

— Tas no Bulgaru fawwatneekem fastahdamees karapulks jaw sneedsahs pahri par 3000 wihreem. Rattru deemu nahnt jauni fawwatneeki flahnt.

Tai 9. Mai. Rumenijas senats beekrita tahm dohmahm ka Rumenijas pastahwiba isfludinajuma.

Tai 11. Mai. Greekija fataifotees, Turzijai karu peefajihli. No kara-lauka pee Kawkasijas.

Tai 2. Mai. Pee Suchumas abrauzâ atkal 5 kara-lugi un fahla pilsehtu apschaudihnt. Leelaka pilsehtas datu nodedsinata un nopohstita. Turki isweda saldatus un diwi leelgabalus us malu, lai tee palihdsetu pilsehtu eenemt, bet generalis Krawtschenko winus kreetni apweizinjaja, tã ka dauds Turku lihki aplahja juhymali; bet gribedams pasfargah saldatus no weltigahm afins isleefchanahm, Krawtschenko toht isweda is pilsehtas drohschâ weetâ. — Turki par fcho pilsehtas uswarefchanu til preezigi, ka nesin, kã fcho uswarefchanu fwehtihnt. Turku wirspreesteris ir sultanam dewis to gohda-nofantumu „uswaretajs.“

Tai 3. Mai. Pee Suchumas ari wehl schodeen stahw Turku kara-lugi.

Tai 4. Mai. General-majoris Kamarows tuwojabs Karfes zeetofnim. Schi is Karfes isnahza Turku kara-spehks kas usfahka itin karstu kautinu ar Kreeweem. Bet pehz kahdahm stundahm Turki bija peespeesti greestees atpatal. Turki dauds saldatu pasaudejuschî, bet ari us Kreewu pusi bija 1 wirsneeks un 20 saldati krituschî un 54 saldati un 6 wirsneeki eewainoti, stary kureem ari atrohnahs general-majoris Tschelokajews. Schodeen fahlahs Ardahanas zeetohlschâna apschaudischana. Kreewus wadija general-leitnantis Dewels. Papreefschu winfeh eenehma flanstes, kas peeefchanu pee zeetohlschâna pasfargaja, un pehz tam winfeh uswareja to no Angtu inscheneereem usbuhweto apzeetinajumu Jelori-Dgli. No fchejeenas zeetofnis tika til stipri apschaudihnt, tã ka weetahm muhri fagahsahs. Turkus is flanstehm isdosenohnt Kreeweem nahza rohkâs 9 leelgabali, pulks schawjamu riktu un dauds kara-mantas.

Tai. 5. Mai. Sagatawota sturmeschana us Ardahani tika schodeen isdarita. Schauschana un lauschanahs willahs no pulksten 3 rihta libds pulksten 6 wakara. Turki pehz lohti firdigas zihnischanahs beidsoht bija peespeesti behgt; wini tika dsenati libds weh lai naktei. Muhfu kara-spehls pilsehtâ eegahja pulksten 9 wakara; musihkis spehleja to dsesmu „Deewâ fargi Keisarû.“ Genemta pilsehtâ tika tuhliit Kreewijas karogâ uswilkts un Kreewu walidiba eegrohsita. Pee Ardahanâs sturmeschanahs krituschî kahdi 800 Turku. Kreewi tur atraduschî 82 leelgabalus un sawangojuschi dauds Turku, to starpâ ari weenu Baschu. No Kreeweem krituschî tika 50 un eewainoti tikuschî 180 zilweki. Lohti leelu ismanibu un firdibu rahdija general-leitnants Heimann.

— Suchum-Kaleh apschaudischana peerahda, ka Turki no dohmajuschî ar saweem kara-fugeem, kas pa Melno juhru brauta, muhsu tureenâs ohstu-pilsehtahm zil spehdami flahdi padariht. Tagad fahrl ruhpetees par Odesu, Kupatoriju, Sewastopoli, Jaltu Kertschu, Taganrogo un par zitahm muhsu ohstia pilsehtahm. un pahrdohmaht, waj schihs pilsehtas tapat kâ Suchum-Kaleh newar peedshwoht Turku usbrufschanu. Dbesa un Sewastopole kâ ari Dnepres cetela (eegrihwa) ir til stipri apstiprinatas un kâ tad deesgan spehzigas, Turku usbrufschanahs atgainaht. Tapat naw jabaidahs, ka Turki laut ko spehs isdariht Kertschas zeetohlfnim, kas Nowas juh-ras ohstus apfarga. Kertscha ir til stipra, ka pat Krimas kara, kur eenaidneekam dauds wairat to kara-fugu bija, wina no juh-ras puses netika apschaudita. Turklahst Kertscha pehz tam ir dauds stiprati apzeetinata. Tahs masahs pilsehtinas, par peemehru Suchum-Kaleh, Redut Galeh, Poti, Anapa u. t. pr. pee juh-ramâs, gan stipri naw apstiprinatas, bet ko Turki panahst, kad wini masas pilsehtinas no 2 libds 3000 eedshwotajeeem uswaretu?

Tai 7. Mai. Turku kara-fugi apschanda Alderi. — Generalis Terquafowâs sinahst dabujis, ka Turki taifahs usbrukt Bajasidei, suhtija is Surb-Dhanes us Bajasidi kara-pulku, kas tai paschâ deenâ Bajasidi atfneedsa.

Tai 8. Mai. Turku kara-pulks, kas Bajasidei gribeja usbrukt, tika atdsihts atpakal, kâ ka tam bija ja-attahpjahs un us Rani jadohdahs. — 3500 Kurdi un 12,000 Baschi-Bozuki ar 7 leelgabaleem nodohmajuschî, no Ranes esara dohtees us Karakilisû, lai ar tureenâs Turku kara-pulku waretu saweenotees.

Tai 10. Mai. Turki arweenu apschanda wehl Alderi, bet muhseji duhschigi preti schanuj.

No Damaskus. Preeksch kahdahm deenahm Damaskus pilsehtâ kahds saldats gribeja few pirkt sohbenû. Tai soh-bena asmeni waretu isprohweht, saldats fakter sohbenû un zert diweem schihdeem, kas patlaban garam gahja, kâ ka weenam nelaimigam galwu nozirta un ohtram eezirta til dsiti taklâ, ka tas laikam dsihwotajâs wairs nebuhs. Slepflawa saldats tuhliit tika fakerts un us palarschana noteefahst. Bet drihs pehz tam tika us eelas stuhreem peelikti draudeschanahs raksti, kurâs muhamedani issaka ja minetais saldats teekoht noteefahst, tad wini wifus schihdus un kristigohs Damaskus pilsehtâ aptauschoht. Teefas, no nemeera un dumpjoschanahs baididamahs, ne-usdrihlfstejahs saldats noteefahst, bet winu aissuhtija us kara-lauka. Schis atgadijums deesgan flaidri peerahda, kas kristigeem no muhamedaneem gaidams. Tagad wehl muhamedani zere, ka daschas kristigas walstis wi-

neem nahstchoht palihgâ, tamdeht zil negit wehl faturahs un tomehr tahdus netaisnibas un waras darbûs pasrahda; bet kad nu neweena kristiga walstis Turziji nenahktu palihgâ, tad gan war dohmaht, ka muhamedani neweena kristiga zilweka netaupihs, bet bes schelastibas wifus aplaus.

Luhgschana.

Tas jaw fahstais tarsch uj muhsu duhschigas armijas abeem kara-laukeem ir pa wifu Widsemi, tillab pilsehtâs kâ ari us semehm, no jauna mohdinajis kaudis us mihlestibas darbeem, lai waretu muhsu duhschigeem kara-wihreem zeefchanahs un behdas atweeglinahst, un scho wehleschanohs wina firdis fazehlis. Wifur pa muhsu semi teel dahwanas lastas; firdis dedsigati wuht un rohlas schiglati kustahs, scho zilwezibas un tehwijâs usdewumu wezinaht.

Ari apaschâ parastijusehs komiteja sawâ usajzinajumâ no 18ta Aprila sch. g. greefufehs pee wifu sawu lihds pawalstneeku upurodama prahta un tuwato mihlestibas us semehm un luhgufe mihlestibas dahwanu pasneegschanu, lai muhsu semes wifu kauschu fahrtahm buhtu zentral-weeta, no tureenâs kalafeta nauda titru jo derigat un wajadfigat isleetaschana nodohsta. Kad nu zaur lihdsigu usflubinaschana no daschahm pusehm tillab us semehm kâ ari pilsehtâs wairat fahnu-komitejas un beedribas fastahjuschahs un us dahwanu lastschanas no wifahm pusehm teel usajzinatas, tad apaschâ parastijusehs komiteja wifahm zeen. beedribahm un personahm, kas minetam teizamam noluhlam par labu grib sawu palihdseschanu un puhleschana dahwinaht, isfaka to fersnigu un wajadfigo luhgschana:

„wifas eenahstufchas naudas sumas un zitas dahwanas preeksch muhsu eewainoteem uu flimeem kara-wihreem eesuhtht pee tahs no mums fastahdidas Widsemes zentral-weetas — adrese: Riga in Ritterhause —, bet turklahst ari, sihmejotees us tahs no wizeem kalafetas naudas isleetaschana, sawâs wehleschanahs schai komitejai dariht sinamas, un war buht pahrlleezinati, ka wifas ihpafchas wehleschanahs, zil tahku eespehjam, tils eewehrotas un sawâ laikâ pahrl wifu eenahstufschu isleetaschana atflahji tils rehkinums nodohst. Schê klahst schi komiteja grib peemineht, ka wina nodohmajuse peebeedrotees pee ta warbuht turpmat fastahdidamahs „Baltijas zentral-organa preeksch flimu un eewainoto kara-wihru apshpochanas un pee ta deweju sewischas wehleschanahs aistahweht.“

Ari wifu Widsemes amischu zeen. redaktijas teel zaur scho rakstu luhgtas pehz winu palihdseschanahs, lai winas tahs eenahsdamahs dahwanas sanemtu un mums tahs peesuhittu.

Tikai muhsu semes wifu zilwezibas un tehwijâs spehku weena weeniga saweenofchanahs eespehs, ka Widseme attal spehs sawu ustizamo mihlestibu un ruhpestibu par to preeksch muhsu kalpinato kristigo brahku atswabinaschanahs zihnidamohs duhschigo armija darbûs parahdiht.

Rigâ ritternamâ, tai 4. Mai 1877. g.

Richard barons Wolff, resideeredams landrahts,
general-superidentis Dr. Christiani,
landrahts H. v. Hagemeister,
landrahts v. Richters,
ritterschafes-sekreteeris barons Meyendorff.

Luhgums

flimeem un kara eewainoteem tehwsemes Parreiwieem par labu!

Wifâ tohp luhgti, sawas leelas un masas mihlestibas dahwanas, kâ nauda kâ ari drehbû gabalos, un ihpafschî fastahds, treflâs, palagos, belâs, sekâs un wifâ zita, kas flimu un eewainoto sawu gruhtu titenti atweeglinahst waretu, beedribas mantas sinatajam nodohst. Ar sawscham, ka kolekte paschu beedru leelâs daku apmellehs, teel luhgtis ar dahwinaschana pasfeigees, jo schê mihlestibas upuri ar tahm no beedreem jaw fastahdahm dahwanahm tils tuhliit pehz 22. Mai prohjam fuhittas.

Behsu Latweeschu labdarischanahs preekschneeziba.

Preekšč flimeem un eewainoteem fara-wihreem
tita no 30. April libds 13. Mai emalfati 20 rubl. 70 kap. Mahjas weefa
redaktsija.

Beenigt, miht lafitaji, rebjeet, ſchi nauda naw no weenta zilwefa dohta,
bet no daubſeem (34). Dascha atraitne, daschs bahriatſch ir ſawu artawian

neſis, to miatſch ſuhri pelniis. Es pateizohs par to un wehl ſiſtigni luben
eewainoto wahrdā: palihdſeet ari turpmat!

Ernst Plates,

Mahjas weefa iſhpaschneels un redaktore.

Tahs jo eewehrojamaſ maschines preekſch muhtu laifu ſemtohyibas darbeem.

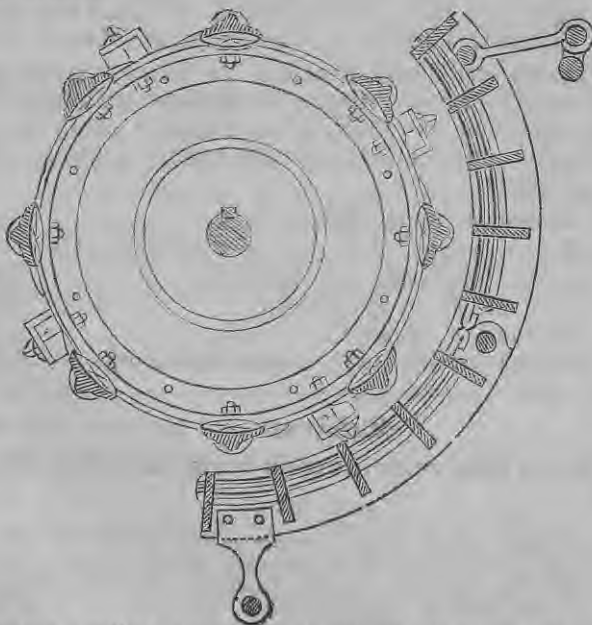
(Statess Nr. 19.)

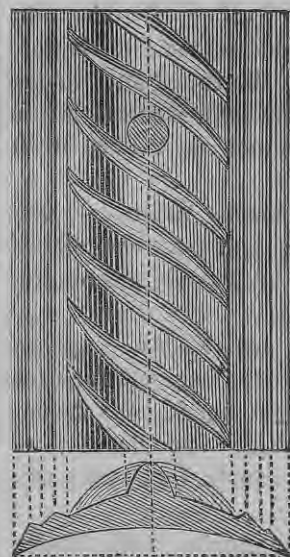
Tahs ſwarigatahſdarischanas, ar tagadejats konſtrukcijas dampf-
tutamahm maſchinehm labibu iſtulohr, ir ſchahdas:

- labibu (graudus) iſtult ir wahrpahm; —
- pelawas atſchirt no ſalmeem; —
- labibu tihriht no pelawahm un neſahlehm, un beidsoht
- labibu noſchirt ſchirās pehz graudu leeluma. —

Labibas iſtulſchona iſ wahrpahm noteel zaur to tā noſaukto
tutamahm ſpohli, tura pa datai atrohnahs eeflehgta tai tā noſaukta
kurwi. Kutama ſpohle poſtahw iſ 8 wiſaplahrt weenlihdſigi pee
zilindera peetaiſtahm ſcheknehm, turas ahtri greeſdamahs to
labibu, las ſtary to kurwi un ſcheknehm atrohnahs, zaur kul-
ſiſchana un behreſchana iſtult. Schē klahr peelikta bilde re-
dsama tufama ſpohle ar to winau apfahrt buhdamo kurwi, maſa
mehrā nobildeti.

Iſtultas labibas daudsums tā ari zif eefpehjama tihra graudu
iſtulſchana iſ wahrpahm, wiſs tas klahr tura ſakara ar to,
ſahdas ir tahs ſcheknes un zif ahtri tufama ſpohle greeſchahs.

Tahs pee R. Garret & Sons
tutamahm maſchinehm leetatah
tutamahm ſpohles-ſcheknes ir re-
dsamas ſchē klahr peelikta nobil-
dejuma, las nobilderas zaur gree-
ſumā (tā tā iſſtatitohs, tad widd
buhtu zauri greeſta). Rā iſ ne-
bildejuma reſams), tad ſchek-
nes ir plafanas un winas u
ſawu augſchas puſt ir ſlihi pa
augſtinotas.

Ar tahdahm ſcheknehm war
katru labibu pilnigi un tihri be-
ſahdas ayſlahdeſchanas iſtult,
zaur tam ta winau to waiſadſ-
go kulſiſchanas un behreſchanas
darbu ſaweenodamas iſdara un
pee tam tohs tufamā ſpohle mah-
damohs labibas kuhus pilnigi
iſſchirta, tā ta ne uſ kahdu
wihſi newar ne-iſtulti kuhſi
tutamahm ſpohles ahra ſitt, be-

ta tee ar ſcheknehm nebuhtu ſaduhruſchees. Pee tam tahs
eefſch R. Garret & Sons tufamahm maſchinehm iſleetatah
ſcheknes ir beesas un ſmagas, tā tā tahs, ſaweenotas ar leelu
appreeſchanaahs-ahtrumu, kahds winahm pee ſrahdaschanas ir
iſpilda tā ſaloht ſchwungrata weetu. Ra tas leels labums, las
katram prohtams, las apdohma, ta pilnigi weenlihdſiga labibas
eelikſchana naw eefpehjama un ta pee paraſtahs kulſchanas to
ar maſatu ruhpihu eewehroht war. Kad tufama ſpohle naw
deesgan ſmaga, tad ſpohle ſawā appreeſchanaahs ahtrumā teel
zaur weenreifigu par leelu labibas eelikſchana laweta, zaur to
tad netikai kulſchana neweizahs, bet graudi ari neteel peenahſta-
mi tihriti, jo preekſch ſchihſ darischanas waijaga, ta maſchine
lahrtigā un weenlihdſigā ahtrumā ſrahda. Pee R. Garret &
Sons maſchinehm ir iſhpaschi ſmaga tufama ſpohle un winas
appreeſchanaahs ahtrums ir tohti weenlihdſigs, zaur to tad, jo
labiba weenlihdſigi netiltu eelika, lawekki kulſchanau nerohnahs,
jo tufamai ſpohlei ir deesgan ſpehta to uſ kahdu brihdi zaur
leelatu labibas eelikſchanau raſdamohs lawekki pahreſpeht. Tur-

Niagt ka ar N. Garret & Sons smagato kutamo spohli wairat war istult, to daudskahet apleszina peedshwojumi.

Arī ne maš labums pec N. Garret & Sons kutamahm mašinehm ir tas, ka tahs šķehnes ir weenlihdfigā mehā, zaur to weena un ta pašā šķehne tā faloht war diwreš titt leetata. Prohti, ja šķehnes weena puše zaur ilgaku bruhšehanu nodiluse, tā ka wizu wairš nepar bruhšeh, tad it weenlahrešchi wisu kutamo spohli apgreesh, tā ka ta wehl nebruhketa puše nahl pee strahdashanas, un war ar šķihm šķehnehm no jauna kull.

Tas pee N. Garret & Sons kutamahm mašinehm leetaschana būdamais lukamas spohles kurwis pastahw is kalta dšelscha taištahm šķehrešu-lihstehm, zaur kurahm drahtš, turwu zita pee jitas, ir wilkta. Uf tahdu wihtš dabuhn tas zaur to mašini eedamais lukamais peenahlamu faturibu, lai tihru kulfchannu waretu isdariht un Graudu šazirschana nenoteekahs, jo graudi war zaur to drahtschu starpahm zauri titt. — Tas kurwis ir trihs weetās stellejams, tā ka winšch, labibas dashadibai peelihsinajotees, war peenahlamā attahkumā no spohles-šķehnu galwahm titt nostahdihts. Abas kurwia pušes ir pilniigi weenadas, tā ka tahs, ja weena no abahm pušehm nodiluse, war titt pahrmihstas preešch jaunās bruhšehanas.

Kā nupat istahstihst, tad ihstena labibas istulschana noteel zaur kutamo spohli. Wišu pirms nu uf tam jalubko, ka pelawas teel šķirtas no salmeem, ar kurahm tahs šamaisstas is kutamahs spohles ahra nahl, jo tilai weena daka graudu tuhltt pee istulschanas zaur kurwia starpahm istriht. Šchi šķirschana noteekahs pee dāms-kulamahm mašinehm zaur tā nosauktio salmu-krahitaju, kas uf dashadu wihtš ir taištš. Pee N. Garret & Sons mašinehm salmu-krahitaji pastahw is 4 ari 5 dashahm; katra daka ir slihti uf augšchu pazeldamees lihdsenums,

kuršch aprohbeschohts zaur tihm uf fahnu malahm peetaistahm trihsantigahm lihstehm. Zaur rantaiku welli, uf kuras tahs salmu-krahitaja dakas ir usiltas, teel tabs stipri krahitas un šchuhpataš; mainišchanahs starp šķihm dakahm ir, zik eespeh-jama leela, jo tahs salmu-krahitaja wellis blakus būhdamahs rantes, weena pret ohtru, wufrikti nostahditas. Zaur to, ka salmu-krahitajs uf augšchu un uf leiju kā ari schury un turp kustahs, noteel kreetna salmu krahitšana, zaur to tee ar salmeem šamaisstee graudi teel tihriti un zaur salmu-krahitaju šķirbahm istriht. Tahs pašchās konstrukzijas salmu-krahitaji teel dashadi no dashadeem fabrikanteem uslahriti. N. Garret & Sons peh dashahm zitahm konstrukzijahm beidschot peenehma to, kur salmu-krahitajs teel uf kohla federehm pašahrs un šchi wišhe par derigu apihmejama. Enges kohti drihs lehgera-weetās isdiht un pee salmu-krahitaja ahtraš kustehchanas noteekahs stipri gruhdeent, kas pašchā mašinei ir skahdigi. Wehl uf zitadu wihtš salmu-krahitaji teel istarti, prohti uf federehm, kas is tehrauda drahtes pihtas; bet šķihš federes tīkai ihšu laiku tura, jo zaur daudš-lahrtigu lohzišchannu winas pahreht pušchu un zaur waijadsigo liglahbschannu jeb fataišschannu teel mašchine no strahdashanas laweta, turklahst wehl, tad jaunās federes naw pee rohtas. Bet turpreti salmu-krahitaja ustaršchana uf kohla federehm netikai ir kohti weenlahrešcha un deriga, bet ari stipra un war zaur to, ka šķihš federes ir lehtas, kahdas jaw eepreešchu egahdatees, lai waijadsigā brihdē pee rohtas buhtu un pee kulfchanas zaur to nesahdi kawekki nebuhtu. (Turpmā wehl.)

Lihdš 13. Mai pee Rigas atnahkufschē 646 kugi un aizgahjufschē 194 kugi.

Atbildedams redaktors Ernst Biates.

Sludināšana.

„Beribas“ beedriba.

Nomira tai 8. Mai Lihbe Schager. № 767/50.

Taurkalnes krohna mešchafargeem, šaimneekem un mahzeneekem issatam fawu

Ārsnigo pateizibu

par tahm mums uf sudraba-lahšahm 3. Mai šch. g. parahditahm eepreziņschanahm.

Taurkalnes mešcha-muišchā, C. un L. Otto. 6. Mai 1877.

Rigā dšhwodami Jaunpils walsts beedri war fawas nozejefschas pases uš pahrmainišchannu pee Saullites bohdes lunga

Charlow

noohi, kur pret rittigu krohna un pagasta noohschannu nolihdsināschannu warehs jaunās pases dabuht. Jaunpils muišchā, 30. April 1877.

Pagasta mežatāis: Dahn Rinner. Šķirhw. E. Eglit.

Rigā dšhwodamee: Anna Mauer, Mari Pehw un Juris Weichert, wišwehlati lihds 24. Juni 1877. lai peeteizahs pee Turraides muišchās walbschanas deht nomirufschas Mari Obermanta naudas mantu isdalischanas.

Turraides pils m. pagasta teesā, tai 9. Mai 1877.

Jauns zilweks no semehm war weetu dabuht uš Abgelesfalna pee kapu-štrauga P. Schlis.

Bohdes-puši ar labahm leezibahm melle Alfred Busch.

Tai Rigas tuwumā būhdamā Mangal-muišchā tohp wetheris mellehts, kuršch pats no šewis jaunās wehja-štranas turpat uš-buhwe, par to winam tahs pašchās uf wairat brihwu gadeem tohp attahstas. Norunas peh ir šapretekahs Potemoin wili pr Bauske pee baron Sudberg teelunga.

Dr. Poorten,

špacial-ohrite preešch awiškā un kullu-šlimibahm, Rigā, leelā Kaleju-eeļā № 2.

Par firmu,

ka nu atkal war Birsgales keegel-zeplās wifabas sortes keegelus, leelās un masās dakas dabuht pirkt. W. Marquardt.

Zaur šcho daru wišehm šinamū, ka no Jurgeem 1877. gada ne-efmu wairš Mahlpils Ahdmen mahjā, bet Wites-muišchā, kur wehl teelaku ahdu gehrešchannu efmu cetāišjās, nefa lihds šchim, turklahst apfohlu uf preešchu labu istrahdashannu un rittigu ahdu idohschannu. Zahu Ziriht, gehrmantis.

Kara Fahrtes

dabujamas J. E. C. Kapteina grabmatu-pahrdohtawā Gelfsch-Rigas leelajā Kaleju-eeļā Nr. 4.

Austrijas ihstenas Steiermarkas

patent-ilkaptes,

kurās tahs labahs no wifahm tagad anbelē stahwedamahm sortehm,

smallūs, labi twiņkotūs

kaulu-miltus

no N. Thomson L. fabrikas, augstgrahdigo superfosfatu ar 18—20 proz. fosforšchabes faturu, kā arī superfosfatu ar masaku faturu, baltas un pušbaltas lohgu glahses, wifabas tšchuguna-letas, hermetikas un dšells-bleka krahnsdurwis, drahts-un mašinn-naglas pahredoht par wišlehtako zenu

Sander Martinsohna dšellsbohde,

Ahr-Rigas Kalku-eeļā № 16 pašchā namā.

Cepreešcha šina.

Naneem zeem. weeseem daru zaur šcho šinamū, ka efmu fawu weestu-namū ar pulu dabuht igresnojās, kuršch drihā laikā buhs zeem. publikatī peeeizjams. Chr. Mehme (firma: Frits)

Kalku un Dširawu eelu štuhri Nr. 37. Karu deenu te tahda musila no tahda mašchins, it tā kad 40 musilanti spēstee un to war dahjā dštrdeht.

B. Verchendorff

dabuja no jauna:

Peterburgas katunūs šaitihs musterōs 10, 11 un 12 ohl. par 1 rbl.

Pehterburgas un Pissu šchirtinus 9, 10, 11, un 12 ohl. par 1 rbl.

pušwilnainas kleitu-drahnas leelā iswehlē 15, 17, 18, 20 lihds 35 kap. ohl.

barešchās wifās pehwōs 17, 18, 20 lihds 30 kap. ohl.

baltu un pušainu mušlinu leelā iswehlē, schafonet un mušlina lakatus jaunās musterōs uf 28, 30 un 35 kap. gab.

šaules un lectus-šchirmus leelā iswehlē par ih-pašchē lesteem zeneem,

mehlelus, jakas, talmas un lectus-mehlelus leelā iswehlē un par lesteem zeneem.

Adalb. G. Berg,

pilsšehstas pulksteņu taištajs.

Šchuhnu-eeļā, Tambellini namā, preti Gulbja aptekim,

peedahwa fawu kraujumu wifās sortes pulksteņus, pulksteņu-kehšchu un atšlehu sem apgalwošchanas par wišlehtakahm zenašm.

Sataišschanas (islahpišchanas) teel uštizami un lehti isdaritas. 2

2 bruhketaš

fuhrmann raspuštas

ir pahredohtamas uf karischnas dambja № 3 pee Trenseldta.

Sarfana ahbolina fehklas

pahredoht ihsti lehti Ziegler un beedris.

Krohgs ar wehja sudmalahm

šarp Dubulteem un Slohtu, Leelupes un dšells-zeļa tuwumā apalkā Waltera muišchās te no jaunem Jahneem uf renti dabujamas. Kahlatas šwas Waltera muišchā waj nu pee muišchās ihpašch-neeta jeb pee krohdseneeta.

Walmeeras

aprinta fohlotajem baru zaur scho sinamu, ka
saha gada Walmeeras aprinta fohlotaju sa-
pulze tiks notureta Rimbaschös tai 19. Mai.

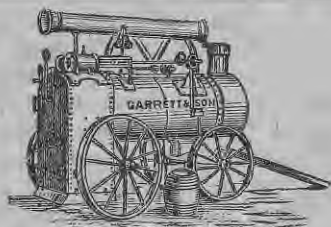
C. Moltrecht,

Walmeeras aprinta fohlotu revidents.

Walmeera, 1. Mai 1877.

Behfis

ir tuhlin par 8000 rbl. pahrdohdama leela mahra
mahja, ar turklast peederwajuhgung, flehti un dahr-
su, eebrauhshana no leelzeta pufes, — ihpashit preefsh
linu andeles labi gelbige. Luwakas sinas pee S.
v. Meyer, freisteetas leelunga, Adolphi mahja,
Behfis. — 3

R. Garrett un dehla

atwehrit 1778

wisu wezakais fabrikis Anglija preefsh laulfaim-
neezibas maschinehm peedahwa sawas flawenahs

lokomobiles

un

damstulamas maschineh

wids leelumös no 4 lihst 10 nequ spehtu. Wisu
labatee notibgumi.

Weenigais krahtums pee

F. W. Grahnann, Rigä,

Nikolaja eela blatus Sirehneetu dahrsam.

Waislas-telsh (gohws)

ir lehti pahrdohdams. Klachtas sinas Randa
mahja, us Ranta dambja.

Salmu platmales (hutes)

teel masgatas, pehrwetas un pehz mohies pahraifi-
tas, ka ari smalki garneeretas salmu- un baska-
hutes par 3 rubl. 50 kap. gab. un smalki gar-
neeretas astru un spizu hutes par 5 rbl. gab.
pahrdohd Gelfsh-Rigas leela Kaleju-eela Nr 21
S. Stember.

Central-teaters

Rigä leela Aleksander-eela blatus zirhum. Pa
wafaras fwehtkem idoenas 3 leelas israhdischa-
nas szas nodatas us 2 klaiti deforeereetem teate-
reem. 1. israhdischana is

brihnuma burwju skunfts.

The Patrie un gulocha meitene, sonabules mam-
seles Brunetes israhdischana. Beigas: tantes-
fwehtki Benedigas wilsseba.

Gesahstabs pulst. Arös Gschös un S.
Ar zemishamu

Brunet, mechaniks.

Teatris Leel-Straupe

ohtrös wafaras fwehtkös 18. Mai. Gesah-
kums wafara pulst. 6 1/2. Pehz tam weehigs wa-
kars ar djeedashanu un danzoshanu. Genahkums
preefsh eewainoteem karawihreem.

Straupes djeed. beedriba.

Rigas Latw. beedriba.

Pirmdeen 16. Mai, ka ohtrös wafaras-fwehtkös —
balle.

Wehl jastno, ka Kronwalda fotografias, par
50 kap. gabala, un Mortuos plango dseefmas, par
1 rbl. gabala, ir dabujamas schahdas weetas:

S. Dibirik l. gr. bohde, Pet. Uhr-Rigä, Dür-
nawu-eela Nr. 39.

P. Luzan l. gr. bohde, masä Rechnitu-eela Nr 10.

F. C. C. Kaptein l. gr. bohde, leela Kaleju-
eela Nr 4 un Latw. beedri. nama pee bibliotekara

N. Uhrgal l. Preefshueeziba.

Zinu dijas u. anshamohs deegu

wifas sortes pahrdohd ihsti lehti

Dschon Safferberg,

Rungu-eela Nr. 12, ee-eejhana no Zuhru-eelas.

Jonatana beedriba.

Pilna sapulze fwehtbeen tai 22. Mai pulst.
pehz pufdeenas; beedri teel luhgti pilnigi sanahit.
Preefshueeziba.

Rigas Latweefshu beedriba

Ohtrös wafaras fwehtkös, tai 16. Mai sch. g.

balle.

Biletes, beedreem ka dahmahm 50 kap., larp-
neekem 1 rbl. — Gesahkums pulst. 1/9. wafara
beigums pulst. 3; beedribas ruhmes tiks flehota
pulst. 4 rihä. — Beedru kabres urahdamas.
Kahrtibas komishja.

Pawafaras beedriba

ifees salumös sch. g. tai 16. Mai ka ohträ wafara
fwehttu deenä Rihshu efera mala pee Welle, un
Wolauz mutshai. No beedribas nama ifees mutsh
spehleht pulst. 8 1/2, no rihä, atpafal nabl pulst
8 1/2 wafara. Masä beedru lungeem 30 kap., un
dshu 20; nebeedru lungeem 40, kundshu 30 kap.
Beedru kabres ja-urahda, bet ja tani deenä leetah
laiks buhtu, tad ifeeshana notiks weenu nebeku we-
latu, tas buhtu fwehtdeen tai 22. Mai.

Preefshueeziba.

Nita ar jehru ir eeradushrees Ma-
kawas Uhr-Rigä leela Jepas basnijas ee-
kaufmana Schwarzowa nama un ir dabujamas
dwornika Scheimana pret baribas atlihdshana

25 rubli patezibas alga

teel isphliti tam, kas par to tai nakti no 27ta
28to April sch. g. Walmeermutshas llymaz mah-
rentneekam no itala issagto tumshi bruhau fwe-
leekem balteem laufumeem, balteem frehpehm, un
tahm kuhjahn, no uideja anguma; 7 gabus wa-
120 rublu wehtiba, flaidu perarahdischann war
Pagaşa waldiba.

J. Redlich

gruntigä un wisu wezakä

Englischu mgasihne

schini gadä, tapat, ka preefshlailä, teel pahrdohdas tik ween tahs ihstenahs Steiermarkas
jeb Öhstreichu keisara semes iskaptes no ta wisusihkshaka tatama tehrauda, taifnas

un lihkas, garas un ihfas, — ka ari tahs patent-iskaptes ar selta wahrdeem, no kaw
feta tehrauda, furas pee sahles tik waren lipigas ka puznasss pee bahrsdas. Aridsan tah
garahs Pruhshu labibas un tahs ihfas stipras atwafu: jeb zinu-iskaptes, Stahl-
ias semes iskapshu galodinas, Strahlsuntes iskapshu atminainee un bimstein afmina br-
zetti jeb strihki, un luhdsu wehrä lkt, ka manas iskaptes un tee Strahlsuntes iskapshu
afminainee un bimstein-afmina iskapshu bruzekki jeb strihki, eefsh tahs leelad
Maslawas israhdischanas 1863, Rigas semtohpibas israhdischana 1871 un Wihnes (Wien)
wispafulnes israhdischana 1873. gadä ar tahm fweht blakam redsamahm gohda-sihmehm
pufshkotas kuwa; ka aridsan teel wehl pahrdohhti ahmuriani un lattas preefsh iskapshu
pinashanas, graywju schkipeles, sirgu- un gohwu-kehdes, dselsu-pinekti un dandj zitadas

tas preefsh mahju waldischanas un semes uskohpshanas.

No zensures atwehshits. Rigä, 13. Mai 1877.

No polizejas atwehshits.

Drikehts un dabujams pee bilshu- un grahnann-driketaja Ernst Plates, Rigä, pee Peshtera basnijas.

Nehgeris.

Stahis is Amerikas wehrgu dshwes.

(States Nr. 16.)

Dsineju un funu balfis nahja arween tuwal un ne-ilgi te ar leelu brihlschkeschanu un luhjchanu augfchejee krumi pahrschibrahns un zaur teem leels afinu-funs ar isfahrtu mehli un swehrodamahnu azim islibda un stahwo pakalna feenu ne-eeraudsidams pahre to kuhleeniski weldamees pee Sama kahjahm breefmigi kaudams nokrita.

„Ah, Nimrods, Eliota afinsjuns!“ nehgeris isfauza, un tai pascha azumirkli tam wirsu melahs, jo funs gribeja palaban winam pee rikles leht. Sums mehgiwaja ar wisu spehlu ismauktees, bet Sama pistli winam ka dsels kramppi ap kattu krampejaha. Schi zihnischanahs tikai kahdu sekundi aishnema. Sama nasis funam lihdi pat spalam kruitis eespeedahs, pehz kam tas leelu afins strawi us sahli isgruhidams bes dshwibas gutohht palika.

Drihs pehz tam weens jahneeks us kalna gala parahdjahs, kas skai swilpodams laikam nodurto funi fauza. Pehz tam winfch azis pahre grauw laisdams Samu eeraudsija, kas atkal fawa pirmaja weetä aif kohka zelma ar plinti pee waiga fehdeja.

„Sij, melnais welns!“ jahneeks ar pawehledanu balfi fauza. „chmoschanahs Zums neko nelihdsch, tadeht padohdatees ar labu. Zuhfu lungs Eliots ar muhsu ziteem beedreem buhs tuhlin klahht un grawa ir no wifahu pufehm apstahhta. Efeht tadeht prahtigi un sweeschat fawu sagto eerohzi sem!“

Un teescham jatts trohlnis speedahs arween tuwal kohpa un pehz mas azumirkleem, eelam nehgeris wareja atbildu doht, funi leela skaita no wifahm pufehm us grawas malu islibda. Winai bij lohti nikni un buhtu us weenu paschu fauzeenu grawa lehkufchi un nabaga behglim uskritufchi. Bet schis bij jaw ari ar fawu nodohmu gataws.

„Zuhs swarat daricht ko gribedami!“ winfch ar spihdedamam azim atteiza. „es nepadohshohs!“

„Nu tad mirsti!“ jahneeks fawu sirgu, kas no stahwa palalna baididamees bij fahnus pagreesees, apgreesa un ar dufmahm pistoli israudams fajija. — Ubi mehrleja. — Diwi schahweeni sprahga reisä un jahneeks no Sama lohdes taifni sirdi trahpihts no sirga nowehlahs, bet nehgeris palika bes kahdas kaites.

Wifs kas tikai knapi minuti laika aishnema. Sams negaidija wis, kamehr ari ziti dsineji wina grauw aifneeds, bet us stahwo kraustu schigli uslahpis, leza bes jahneeka palikufscham sirgam mugurä un ar to pa retakajeem kohleem autem ween us rihta pufi prohjam laidahs. Zaur tam winfch itin drihs jaw taktu no tahs weetäs atradahs, fur nupat wina meditaji to no wifahm pufehm bij eeslehguufchi. Winfch bij wehl itin isdewigu brihdi notrahpijis, jo tiklihds ka winfch bij prohjam, tad ari Eliots lihdi ar faweem beedreem un teem trim gehgereem pee grawas malas parahdjahs un waitraf schahweenus us reisi us grauw isfchahwa. Tikai masa data, un ih-paschi ta, kas no seemelu pufes nahja, fur pakalns nebij tik stahws, wareja ar sirgeem augfchä tikt, ziti no zitahm pufehm kahjahm pee grawas nonahja.

Kad wini bagata stahditaja Zura Kadleja lihki atrada, kas fawas nepazeetigas, ahtras papreefchu fkreeschanas upuris bij tapis, tad wini fawas dufmas wijadds draudu- un lahstu-

wahreds par Samu isgruhda. Pawifam Eliota niknams nebij aprakstams, kad winfch ar faweem beedreem grawa eelahpis, fawu skaitako un leelako funi bes dshwibas semä issteepufshohs atrada.

Schee pametumi wina dufmas arween wairoja un tee dedsigakee no wineem gribeja tuhdat atkal us preefchu dohtees un nehgeri dshwu jeb mirufchu rohka dabuht. Tikai pahreleka sirgu nogurschana winus speeda drusku apstahtees un sirgus atpuhtinaht.

Pehz pufstundas bij wifs atkal us tahlal eeschanu gataws un nu wini ar jo leelaku usihtibu behgla pehdas usnema.

Schis deht fawa sirga tschakluma bij jaw kreetnu gabalu prohjam. Semes wirsus, fur winfch jahja, tapa arween zee-taks un krumi retaki un no arween beesakas un trefnakas sahles winfch faprata, ka bij preriju fajnedeis. Bet tagad winfch nemos newareja noslahrt, kahda widu winfch atradahs. Winfch bij pawifam no fawa nodohmata zeta noklihdis un nemos newareja faprast, us kuru pufi winfch wiftuwal un ahtrak us Scharlstonas ohstu jeb wifmasak us juhmalu waretu isjaht.

Pa starpahm winfch arween knaschi us preefchu dewahs, tikai us kahdeem azumirkleem fawam sirgam wajadfigako atpufschanohs ataudams un pats ar ehdeenu un dshreenu drusku siprimadamees.

Nakts bija klahht. Peleka migla auffsit un spohzigi preefch weentuliga jahjeja azim uslahpa, mehnes kwehloja bahli un nekaidri un retas swaignes itin sikli fawu spihdumu zaur peleko padebeschu deki zauri laida. Bet lihdi ar to wina nogurschana ka smaga nastä us wina gahsahs un wina azu plaktinus ar waru zeeti wilka, ta ka winfch bes wifas jaudas no sirga nokrita un mihtstaja sahle eewehlahs. Sirgs it ka us to bij gaidijis, ari tuhdat fawam jahjejam lihdsahs smar-schigaja sahle issteepahs. Sams fajuta aukstumu, kas no semes uslahpa, tadeht winfch atraisija willaino deki, ko katriis stahditajs fatihtu pee fawa sirga sedlu johstas bij peeschjis, ta is dohmäs, ka nakts buhs apafsch kailahm debesim japawada. Deki eetines winfch nolika fawu galwu gar sirga filto meesu un bija tapat ka schis pehz mas minutehm zeeti aismidjis.

Greeschahs ohtradi.

Ohtra deena ap pufdeenu muhsu lungi stahweja bes kahda padohma un nesinaja us kuru pufi greeftees, jo funi, waj nu deht labaka funa Nimroda truhkuma jeb deht zitas leetas, bij tagad pawifam no behgla pehdahm noklihdufchi. Eliota ohträs funs Hufs, kas tapat ka Nimrods bij us wehrgu kerschanu mahzichts, bij gan wehl weschlu Anglu juhdsi pehdas walbijis, bet tuwu pee stapes nahjis, fur laikam sahlu smar-scha wina ohschanas-spehlu masinaja, ari winfch bij fajuzis. Wifs winam pakal fkreijoschais trahjis, kas tikai no praateem jatts-funeem pajtahweja, dewahs ar leelu trohlni taifni meschä eeschä, laikam kahdas mescha-swehra pehdas dshhdami un Hufs zaur to pawifam famatfichts, laidahs bes kahdas kaweschanas teem no pakatas.

Wispahriga nepatilschana un ihgnams bij manams. Sums waiträ neweens neklausijahs un wezais gehgeris Morfi, kas lihdi ar faweem dehleem pehz fawahm issagtahm leetahm dshhdamees bij meschä stahditajus fatizis un dsirdedams, ka ari

wini nehgera pehdas dsina, bija teem peebeprojees, dewa tagad to padohmu. preriju us wifahm pusehm pahrestaigah, tur warbuht pee nomihtas sahles waretu behgta pehdas useet.

Bet stahditaji scho padohmu ne-atrada par berigu, jo wini newareja peentem, la nehgeris fawu zetu pa klaijo, no wifahm pusehm pahrestatamo stepi nehmis. Behz Eliota preekschlikuma, la behglis buhschoht us wifadu wihfi luhlojis sawanas-upi fa-sneegt, wini nospreeda pret deentwideem esofchomeschu zaurmekleht.

Ba starpahm bij wafars peenahjis. Wini usluhra awaksch sa-lajeem kohleem uguni unluhloja, la mahjedami, watarinas fataisih.

Tikai masu drihdi wini gribeja meerā palikt un pehz puf-nakts atkal kahjas zeltees, jo tad wajadseja mehnesim pilnā spohschumā buht. Behz watarinahm wif eetinahs fawos de-lās un raibā rindā ap uguni guleht nolikahs. Sirgus peefehja pee kohleem un lihdsnemtee usizamafee wehrgi walita us wakti.

Nakts pagahja bes kahdas trauzeschanas un stundu pehz puf-nakts wif atkal dewahs us preekschu. Bet winau zeriba, meh-nesgaismu fagaidiht, nepeepildijahs. Gaisa bij peepildihis ar beefem miglas mahkoneem, un kohli un krumi radahs tik beesi, la wini tik ar mohlahm us preekschu tika.

Bet tai zeriba, la drihs deena ausischoht, wini nemitejahs us preekschu eet. Bet drihs ween wini atrada, la bij wihlu-schees; wini bij pamasam tahdā beesumā un tumfiba eeluhlu-schees, la te ne paschā deenas widu pati faule ne ari kahda dshfmina zaur beeso sato lapu-deki ispreestes newaretu. Bija ihis muhschu meshs, kas winus ar fawu flepeno klufumu un smarschigo seedu-nakti apehuoja.

Pawifam sifli un reisahm ar nasi zetu isgreeschoht, wini wa-reja us preekschu tikt. Bet mescha warena isklata un stal-tums ari ne-astahja winus bes eespaida.

Tas widus, kur wini atradahs, nebij neweenam no wineem pasihstams un neweens newareja teikt, zil juhdsu nepahredsa-mais meshs wohl issteepfees. Tikai to neweens newareja leegt, la sche gauscham jauki bija. Awaksch ne-ismehrojama sata lapu-junta bij fawada dshiwiba kahjas. Spihdedamas wabulas, kurahm it la lokomotiwehm galwas preekschpuse dwi satgani spohschumi atrohдах, schahwahs duhdamas zaur tumfcho nakts-gaisu, pa wifahm malahm wifwifadi sifeni dheedaja fawus weenbalsigus meldinus un schur un tur fawu kohlu galotnes dzeni tahpu-zaurumus pahemelledami kala la meshs ween fla-neja. Behdigi tikai pamasahm wareja noskahest, la debefs druflu gaischala tapa. Mas mahkonitis, kas no austruma it la ar seltu bij pahleets, tik reisu reisahm zaur kahdu starpinu pa-rahbidamees. paslubinaja, la faule drihs lehschoht.

Tas bij wif, no la deenas sahlschanohs wehroja. Kohlu galos lapas pamasam rihta-wehjinā trihzeja. Sasasas-krummi isklatijahs la ar dimanteem nokahrti un no gaischdsellenahm hifori-lapahm it smuki atschelbrahs pelek lahtaina magnolia, ap kuru spohscha lianu-rohse ar purpura bikeri bij fawas satas sifigas aptinusi. Staltas preedes la augsti pilstohrai fawas galotnes begaliga gaisa silumā eesteepe, kas scho besgaligo da-bas-dahrju ar fawu elpu apdshwoja. Ta sars zaur sari fa-audsis leclais mescha-ozeans juhdsu juhdschm issteepahs, pa kura sari pinumeem neslaitami wahwerischi la pa lihdsenu semi leh-taja. Besgaligais meshs isklatijahs la kahda burwju-pils, it la ar nesamanamu swehtu dshiwibu peepildihis garu-mah-joklis, kuru warena lehnineene, daba, saldakajās meera-stun-dās few buhwejusi.

Ta bij ar laiku pufdeena peenahfusi un la jaw nodalas

eesahlumā minehts, muhsu gehgeri tagad bij fajukufchi un nesinaja lo eesahkt. Gaisa tapa ar katur kohli faufals un birmeja wifpahriga mescha-safuma weetā radahs arweenu bees-sal nahdamas dseltenas weetās. Saules stari tik degofchi us lapahm lwehloja, la bij jadohma, la lapahm buhs jafageud.

Bija pawifam karsti un nepanesami. Kohli bij gandrih la fasilufchi krahfns pohdi. Gara, faufa sahle tschautsejo ween awaksch zelineeku kahjahm un seme dimdeja no karstuma. Ne rafas lahite sche nebij manama, neweena upite ne awo-tinfeh nebij eeraugams, wifur tikai faufums un twihlschana.

„Kur mehs nu efam eenahfufchi?“ Eliots wajzaja, tad wif stahditaji it la weenas dohmās us reis apstahjahs un nogun-fchi gar semi nolrita.

Uti wezais Morfi nesinaja nelo atbildeht un raufija pla-zus. „Man schis widus ir pawifam nepasihstams,“ wifsch fa-ihgufschā balsi teiza, „es tik to waru teikt, la mehnes spih-dums ir muhs pa zitu zetu aishwadijis neta mehs bijam no-dohmajufchi. Ja kungi buhtu maram padohmam peekritufchi un mehs buhtum us preriju turejufchees, tad tas tagad tā ne-buhtu. Es no schejeenes nelahdu zetu nesinu; mums ja-w us labu laimi.“

„Man waren flahpsi!“ kahds no stahditajeem fuhdseseja un no fawas jaktstafchas pudeli ar brandwihnu iswilzis, dschur to ar tik gareem wilzeentem, it la tas buhtu uhdens bijis.

„Zums nebuhs labi!“ wezais gehgeris to redsedams teiza. „pehz pufstundas Zums buhs tahdas flahpes, la Zuhz la trah-pehz uhdens skraidiseet un uhdens sche apkahrt neleekahs pa-wifam atrohdamas buht. Mehs buhtum gudraki darijufchi, jo mehs wifmasal buhtum funeem pakat gabjufchi, jo wini ohst-uhdeni dauds labaki neta mehs. — Es runaju par ohschanu,“ wezais us weenu un ohtru pufi schaukadamas ahtri eesanzahs. „Waj Zuhz kungi ari to ne-ohschat?“

Sawada patihkama smaka likahs zaur meschu speeschohtees kas it la no degdamahm, fwikainahm leetahm zehlahs. U to paschu laiku leeli baloschu bari it la mahkoni pahr kohlu galotnehm schahwahs. Mescha kahrtari zaur beesahm lapahm rinki greebdamis no ilgas laischanahs peekufufschee sahle no-krita, ta la tikai rohkas issteepjoht tohs fakert wareja.

„Gaisa ir dauds elektrizitetes sakrahjees!“ Eliots galwu kraitidams fajija, „es dohmaju, mehs dabufim stipru pehrkohni.“

„Ja Zuhz par zitu nelo nebihstatees,“ wezais gehgeris me-rigi teiza, „tad Zuhz it drohschi warat pahra stundu puf-deenu tureht. Druflu pehrkora leetus mums wifsem labi do-retu, bet jo labal schim nabaga mescham.“

„No Zuhz ar to dohmajeet, Morfi?“ wif dohmigi prafija.

„Es dohmaju, la meshs deg!“ wezais weenteefigi atbildeja.

„Tas ir riktigi, tehwi!“ Rahelis fajija, flatees tur us tahm garahm baltahm strihpahm, kas la miglas-straumes zaur galoh-nehm aistek. Waj Zuhz dohmajat, la tee ir padebeschi, kas tur gar debesi schaujahs? Ja, wifsch us teem ziteem we-greebdamees fajija, „padebeschi wini gan ir, bet duhmu-pade-beschi, bet no leetus jaw naw nelo dohmahkt!“

Wif fatruhlfufchees usleza augschā un pirmā azumirkli gri-beja latrs us fawu rohlu prohjam dohtees. Sajufschana bi-tik leela, la neweens wairs us ohtra wahredeem neklausijahs, jo ikkatriis bij tik no tahm ruhpehm pildihis, la fawu dshiwibu isglahbt waretu. Wif likahs noschelojohht, la neleescha wehrgo-deht tahdas breepmās nahfufchi. Tagad bij reisa peenahfusi, kur bij jarahda wihra drohschfiridiba un ahtra fajehdsibas weil-

tuma ismehginafchana, padohmu atrafi, ka no breefmahm wa-
retu isbehgt.

Wisi faprata, ka tikai zaur ahtru behgfhamu bij eefpehjams
glahbtees. Bet, no kuras pufes tad breefmas tuwojahs un
kurfch zelfch bij ja-usnem, lai tahm waretu isbehgt?

Wezais gehgeris bij tas weenigais, kurfch starp wifceem fa-
jukufcheem nebij fawu apkerfchanas fpehku faudejis. It ka
fcho waizafchanu atbildeht prohwedams wurfch ar aukftu fmai-
difchanu galwu kratidams fajija: „Pee mescha-degfchanas es
ari gan nelahds fapratejs ne-efnuj, jo fawâ muhschâ es ti-
kai weenu efmu peedfihwojis. Tas bij pret wakareem, tafku
ais Mifuri upes. Uij, kad es eedohmajahs, ka meschs mas
minntes leela uguns-juhra pahriwehrtahs —“

„Beidsat jel fawus wezlaitu stahstus,“ stahditaji kleefta,
„un labaf fakat mums, ka lai mehs no fcha fahohdita mescha
ahra teekam!“

„Om!“ Morfi fajija. „waj tad es efmu ehrglis, jeb waj
Zuhs dohmajat, ka man fche ir kahds gaisa-kugis, ar lo no
mescha ijeltees. Zetu mums warbuht waj fimts buhtu, ja
tik mehs winus sinatu. War ari gan buht, ka mehs jaw no
wifahm pufehm no uguns efam apnemti.“

Atkal jaunus bailes. Pee tahm dohmahm, ka ne uf kuru
pufi wais naw no uguns isbehgt eefpehjams, wifu afinis
dihylas apstahjahs. Uf lapahm, sahlehnm un seedeem duhmi
grima arween semati. Saule pa starpahm arween farlanaka
iffkatijahs un arween tumfchala palidama, pehzak nemaf wais
nebij redsama. Tagad ari figi tapa nemeerigi. Rohpa fpees-
damees un trihzedami wini famihdija un nolauia wifus ap-
fahrtajohs kruhmu beesumus, spizeja aufis un isgruhda to bai-
ligo un breefmigi zaur kaulcem eijofcho fweegfchamu, kuru ne-
weens jits lohps, ne pati lauwa nespehi pakaf taifihit. Wif-
apfahet pa meschu eefahlahs leela brihlfchlefchana un faru
luhfchana. Saki un stienas fkehja wineem zaur duhmeem ga-
ram ka ehnas. Nahja ari ehrlfchki, mescha-wehrfchi un bi-
feli. Wilki dewahs wineem bef kahdas naidigas nodohmas
no palafas, un ari weens tihgeris bij redsams. Mescha deg-
fchanai, ka ifrahbijahs, wajjadjeja gauhchi leelai buht.

„Brohjam uf preefchu!“ wezais Morfi kleefta, „katra mi-
nute lawefchanahs muhsu breefmas pawairo; ufmellefim kahdu
weetu, fur jaw meschs ifdedfis. No nikneem fwehreem un fchuh-
flahm mums tur naw lo baiditees, bef ween no kohlu gah-
fchanahs, jo kohlu faknes buhs ohglis fadegufchahs. No uguns
mehs tur buhfim drohfschi.“

Ka kahdai paregona walodai wini uf wetscha wahredeem flau-
fjahs, un ahtri ufzeldamees dewahs it flufu uf preefchu, ti-
kai ar to weenigo wehlefchanahs, fawu dshwibu ifglahbt. Azis
fweeda, ka nemaf newareja ifsureht. Wineem bij jarand nemaf
nefinadameem par kam. Zaur duhmu miglu reisahm jaw
uguns fpihdums parahbijahs. Seme tapa ar katru kohli kar-
staka; zeeschal un zeeschaki wehrpahs ap wineem duhmu debefchi.

Un tapat ka uguns wehmeja kalna galâ, tumfchâ nakti dasch-
reis, eefahloht pafchâ galâ no krahtera, tikai mas uguns-ftabs
ka fweze fpihd, un uf reis wifus kalna-gals duhmôs un eeguni
eetinahs, ta ari tagad it tuwu wini preefchâ peepefchi leela
fbohfcha uguns-leeftma gaisâ ufchahwahs. Nu fajehlahs ari
breefmiga wehtra it ka warens milfis fawam breefmigajam un
wifu aprihdamam kaiminam pafchâ bailigakaja brihdi peedee-
drotees. Miliardi dshlftetu it ka fwaigfchmu krfchli fchah-

wahs pahre winu galwahn prohjam. Saufahs, fwilkainahs
preedes dega ar leetu fpraulfchefchamu, aplamptas no nepeelub-
dsama eenaidneeka, un leefmas ka juhras wiktai zaur tumfcho
gaisu wirinajahs.

„Ja muhs pats Deews neglahbj, tad mehs efam pasadu-
fchi,“ wezais gehgeris iffauza, „uguns-juhra ir muhs no wi-
fahm pufehm apnemufi. Es wais nelahdu padohmu nesinu.
Luhdsat Deewu, lungi, ja Zuhs warat; pehz peejahm minutehm
mehs jaw stahwesim wina preefchâ!“

Gals bij teefcham paredsams. Weens ohtru pa duhmeem
wais newareja faredseht un neweens ohtra balfi wais ne dsh-
deja, jo uguns ruhlfchana bij kohli ftipra un duhmi bij tik
beefi, ka tee draudeja drihi ween winus nofmazehht.

De no nejanfchi kahda weeta kruhmi dalijahs un kad wehifch
duhmus uf kahdu azumirkli no tahs weetas nodfina, tad tur
bij kahda leela melna wihra stahws eeraugams.

Tas bij isbehgufchais nehgeris, Sams. Ar fawahm drau-
dedamahm tumfchahm azim un fpihtigi ufmetahm luhpahm wurfch
balkohs wihrus uffkatija, no kureem fchai nelaimes-brihdi ne-
weenam nenahja prahtâ pee wina rohku peelikt. Wisi brih-
nidamees winu ufluhfoja. Schi ir Sahms, master!“ wurfch
uf Eliotu fkatidamees teiza. „fanemeet nu winu un darait ar
winu ka Zums patihl!“

„Sam, glahbi muhs!“ Eliots luhdta, „Du fini zetu, pa
kuru mehs no fchahs elles lauka teekam. Fwed muhs pa to
zetu, pa kuru Tu eenahzi, es Dewi gribu tureht ka fawu brahli!“

„Ja, Sam, walihdfti mums, glahbi muhs!“ wisi fauza, „zi-
tadi mums jamieft! Wai, muhsu nabaga behrneem!“

Kahdu azumirkli nehgeris wehl ar fawu beedinadamu iffkatu
stahweja un ifrahbijahs ka pats fahans, kas, ka faka, ar duh-
meem un leefmahm parahdotees. „Es gan efmu tikai na-
bags un nizinahs wehrgs,“ wurfch meerigi fajija, „bet es
dohmaju tomehr, ka efmu krfstigs zilweks. Tagad, fur pats
wifuwarenahs Naditajs Zums to ar leefmu balfi pafudina,
Zuhs ilgal nefchaubifatees, ka ari nehgeri ir zilweki. Nah-
zeet man pakaf!“

Wurfch gahja teem pa preefchu degdamohs kruhmus ar fa-
wahm ftiprahm rohlahm pahrfchkrudams un wifus puhlis kam
baitu un zeribas pilns pakaf fteidsahs. Wehl kahdu gabalu
beefee duhmi un karstums winu azis un kruhtis nepanefami
apgruhstinaja, bet tad wini nahja kahda weeta, fur meschs pat-
laban jaw bija ifdedfis.

Kohli gan wehl stahweja, bet bija melni un iffkatijahs ka
dauds milionu kruhweneeti. Wifus fatums, wifus wihfes pu-
les un kruhmi bij sudufchi; tumfchi peleks tulfnesis ifplehtahs
winu preefchâ. Kad wehifch ufpuhta tad dauds weetas pee
kohlu faknehm un wifus uguns ufwehloja un tad wifur brif-
fchlefchana un bralfchlefchana bij dshrdama. Lihds pat ga-
lohtnehm uguns bij kohlus nofwilinajis, un tikai reti fchur
un tur kahda angfata ohfola galohnté, furai wehifch bij leef-
mas garam aifdftinis, bij wehl kahda fala laipina eeraugama.

Pelekas wahwerites un luhfchi bij uf nenodegufcheem koh-
keem ufbehgufchi, bet wini nemaf nebaidijahs no tumodameem
zilwekeem, tadeht ka wini bija nohft, nofmalufchi no ta kar-
stuma, kas no apalfchahs ufzehlahs. Pee weena kohla fara ka-
rajahs leela fchuhfka no wehja fchurpun turp fchuhpota.

(Turpmal wehl.)

Gradi un seedi.

Dšihwes zeli.

Skatšimees uš masu behrninu, kad tas raud. — Daschreis tas neka negrib neš kahro, bet tomehr wińsch raud; bet daschreis mehs redsam, žif šehli winam afarinas birsi pahr waidšineem, wińsch tahs nošlauka ar šawahn masahm rohziuahm, paleel klufu un šmagas, dšitas nopuhtinas wetahs pahr wina luhpinahm; wińsch to wehl nefajuht, jo — „dšihwes-zelšch“ tam wehl ir šwešchš. —

Šauneklis tapis tas pazet it stalti šawu galwu, panem špeeki rohkā un eet; driš wińsch apmalbahs un eegrimš muškainā purwā, bailigi wińsch nu šauz pehž palihga, un ahra iškluwis tas greešchahs atpakat, jo wińsch „dšihwes-zetu“ wehl nepašiši.

Wihrs tapis wińsch drohšchaki eet; pahštaiga daschus purwjuš un bešdibinus, lihšenas plawas un augtus kalnus; — bet kalna galā tizis, wińsch apšahjahs; — preešchā tam ir dšita, nepahrejama grawa; wińsch eet pa kalna galu, uš wišahm pušehm, bet grawai pahri tikt newar; winam ir jagreešchahs atpakat, pa to pašchu tekū, par kuru tas uš kalna galu ir uškahpiš. — Bet tagad ir grehta wina eešchana! — jo, kates kohjušch un šarĩsch, pee kura wińsch augšchā kahpjoht bija peekehrees, ir noluhšis! winam janahk rapu semē. — Katris klĩntš-akminš, uš kuru wińsch turpu eižoht kahju bija ušpehriš un peeturjees, nu ir iškustinahts un waligš; wińsch nedrihšit uš ta wais kahju likt. — Burwjoš wina kahjas dšiti eegrimš, — wińsch iškamifahs un waid, jo atpakat tikt wais newar, — winam ir japođohdahs šawam liktenim! — Wińsch ar wehl „dšihwes-zetu“ nepašiši. —

Tikai širmgalwis pašišit „dšihwes-zetu.“ — Tas ir štaigajis pahr muškainem purwjeem un bailigahm grawahm, — pahr šahwahm klĩntim un lihšenahm plawahm, tas tikai war lezi-naht, ka rikšigi „dšihwes-zetu“ pašiši! — Wińsch klufu fehch pee kapa malas; — wina baltas, šudrabotas matu-šprohgas lehni plewinajahs no weegla wehšmina kulinatas. — Wina azis meerigi un šwehti škatahs tumšchā kapenē; — rohku iškteepeis wińsch tani eekšchā rahda un škanigi šauz: „Šilwets šcheitan ir tawš „dšihwes zeta“ — gals!“ —

Šuhla Janis.

Saka weenteešigas gaudas par šawu likteni.

Es nabags wajahtš šakis, šo man wehl buhs eefahkt? fur behgt? Wišur mani nahwe draude. Netikai gehgeris un wina šuns man pakat dšenahš; ir laupitaju putni uškriht no gaiša wiršit, lapšas no alahm leen pakat; pat šaki un wahrnas tiško pehž maneem behrneem. Šlahbšchanahs no šchahm waijašchanahtm neko nepalihdi. Es, newaru uš kohkeem kahpt, ša wahwere, ne alā eelihšit, ša mani brahli, tee trušchi jeb šanikeni. Man ir gan preešch krimšchanas šohbi, un daschš labš kohkš war no to šipruma šahšihht, bet pee kohšchanas man truhšit drohšchibas. Dširdu tikai kahdu nahlam, tuhdat man garahš aušis augšchā japazel un jaklaušahš, šas nahk; kad newaru nekur pašlehptees, tad škreenu tiktahlu, žif tik kahjas nef. Tas ir teefa, šfreešchanā mani neweens nepanahkš, tam waijaga wehjam buht; ari rĩkus un lihšumus šperu, lai šawuš

eenaidneekus wairak apkufinatu, — bet šo tas man palihdi? wehl naw gads pagahjis, kad manas deenas jaw ir škaititas un ešmu pagalam. Gehgeris ušpafe, kad es wakarš no mešcha nahku, lai waretu iškazis buhdams tauko šahli pa-ehštees. Tur wińsch krehšlā pašlehpahs aiš eglites, un tiklo mani eerauga, šprahgšit wina eerohziš un manāš biškš nahwigas škroh-tes eekšchā. Kad man wehl deegān špehka, mešchā eekšreet, tad nahk wehl šuns, mani šer un nef šawam lungam; kad nahwes bailiš eekweezohš, tad mani wehl daschdaschadi iškmeij un nizina. Še, tas ir breešmigs liktenš, par šaki buht.

Weza šaka wahrdā;
G. Šmidt.

Pulkštemu neweenadiba.

Kaš uš rihta puši dšihwo, teem šaule agrak ušlez un agrak noreet neka teem, šas uš wakara puši dšihwo. Tapat šas ari ir ar pulkšteem; šas uš rihteem dšihwo teem agrak pulkšteens ir 12 un šas uš wakarēem dšihwo, teem atkal wehlat ir pulkšteens 12. Šaur tahdu pulkštenu neweenadibu ir dascha šrihde zehlfrees. Ša ne ilgi atpakat dšihwoja bagats kungš ar šawu laulatu draudšeni; Deems šcheem behrnus nebija peešchēhriš, wini norakšija testamenti, fur tee weens ohtru pehž miršchanaš par mantineeku eezehle, šas ir: ja kungš papreešchu mirš, tad leekmahte weeniga mantineeze, ja šchi papreešchu mirtu, tad atkal kungš weenigš mantineekš. Nu gadajahš, ša kungš aišketoja uš Londoni, fur tam bagati radineeki bija un leekmahte palike Berlinē. Bet notike, ša abi weenā deenā nomira, kungš nomira Londonē taišni pulkštēn 11½ pušdeenā un leekmahte Berlinē taišni 12tōš pušdeenā. Kuruš nu agraki miriš? Tee šewas radineeki un mantineeki Berlinē fajija, wihrs miriš pušš diwpađšmitōš, tad šewā wehl dšihwojuš, un kad ne šchi pušštundāš wehlatu miruše, tad šchee tee mantineeki. Bet wihra radineeki Londonē teiza: Kad šewā Berlinē taišni pulkštēn 12tōš miruše, tad šcheem Londonē ešoht tikai 10 minutu pahri par 11, tad ešoht wihrs wehl dšihwojis, un tadeht šchee tee mantineeki. Nu gan pašchit šinašect, ša teefai jašpreešch.

M. Birkmann.

Gradini.

Kad tu šo kahro panahkt un tewi zeribas 3 reis peewit, tad mehginu wehl 3 reis; — un kad šas tew wehl ne-šdođdahš, tad mehginu wehl 3 reis, un kad tad nu ne-šdođdahš, tad atmet tahš, jo tad tahš ir weltigas.

Kad tu šo šawu ešit iškudrojis un uškaišjis un šas ir labš un derigš un žiti tewi par šo ušteiz un šlawe un tu pats ari preežajees, tad tu wari gan lepšs buht; — bet tikai weens un klufibā un newis laušchu preešchā. — Šo, kad tu grĩbesi leelitees un par teem pahraki iškrahditees, tad tu dabuši neween nepatikšchanas — bet ari nizinašchānu, apšmeeschānu un rup-juš wahrdus dširdeht.

Št. Š.

Atbildedams redaktehš Ernst Plates.